

DELAVSKA POLITIKA

Izhaja dvakrat tedensko, in sicer vsako sredo in vsako soboto.

Uredništvo in uprava: Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.
Podružnice: Ljubljana, Delavska zbornica — Celje, Delavska zbornica —
Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopisi se ne vračajo.
Nefrankirana pisma se vobče ne sprejemajo. — Reklamacije se ne frankirajo.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene delavstva ter
nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. — Malih oglasov trgovskega zna-
čaja stane beseda Din 1.—. V oglašnem delu stane enostolpna vrsta
Din 1.50. — Pri večjem številu objav popust. — Naročnina za Jugoslavijo znaša
mesečno Din 10.—, za inozemstvo mesečno Din 15.—. Čekovni račun št. 14.335.

Štev. 65

Maribor, sobota, dne 14. avgusta 1937

Leto XII

Avstrija na krivi poti

»Le Populaire«, glasilo socialistične stranke v Franciji, razmotri-
va avstrijsko politiko, ki jo obsoja
vsa zahodno evropska demokracija.
Razmotrivanja so važna tudi za nas,
ker smo sosedje Avstrije.

Tako pravi list v svojem razmo-
trivanju:

Kancler Sušnik je šel na počitni-
ce. Že pred odhodom pa bi bil mor-
al opaziti, da postajajo nacionalno-
socialistične organizacije nevarne
bolj in bolj.

Komaj deset dni je, ko je moral
celo vrsto sportnih prireditev pre-
povedati, ker so se jih polastili naci-
sti. Prepovedal je društva. Obsodil
je izgrede ter zagrozil, da bo pre-
prečil novo ustanovitev teh organi-
zacij.

Sušnik ne more ukrotiti Hitler-
jevske agitacije. Če misli drugače,
če upa, da bo agente tretjega cesar-
stva ugnal v kozji rog, se silno moti.

V Avstriji kakor tudi drugod se
proti fašizmu brez delavskega raz-
reda ni mogoče boriti. Delavski ka-
dri so v tem boju potrebni.

Še manj uspešen je boj proti fa-
šizmu, če režim preganja obenem
delavce.

Tisti dan, ko je po navodilu
Mussolinija in Vatikana kancler
Dollfuss opozicijsko vojsko so-
cialne demokracije izzval ter ustajo
šuchunda v krvi zatrl, tisti dan je
odprl vrata Hitlerijanstvu.

Toda ta še ni končno triumfal.
Nacisti si še niso osvojili vseh po-
veljniških mostičkov. To pa seveda
ni zasluga jezuita Dollfussa. On je
svoj zločin in svojo nesrečno poli-
tično zmoto plačal z življenjem. To-
da ta neprostovoljna žrtev ni nič
koristila.

Dejansko nista ne Dollfuss in ne
njegov naslednik Sušnik do danes
še rešila avstrijske neodvisnosti.
Imeli smo za Hitlerja neugoden
mednarodni položaj. Koliko časa pa
bo? Ali se ne bo izpremenil v nje-
gov prid? Ali se nasprotja med Du-
cejem in Hitlerjem ne bodo zmanj-
šala, katerim bo sledilo aktivno so-
delovanje, ali vsaj sporedna akcija
obeh fašizmov v Avstriji? Ni se to-
rej čuditi, če postaja Hitlerjevska
nevarnost vsak dan večja.

Toda, dočim je policija nacistič-
ne agente le formalno preganjala, je
nastopala proti socialistom z vso
strogošjo. Pregarja jih neusmilje-
no, skuša z vsemi pomočki zatreti
njih tajne organizacije, ker drugač-
nih ne morejo imeti. Ne sramuje se,
delavce, nameščence, intelektualce,
ki so napravili »zločin«, da so čitali
»Arbeiter Zeitung«, obsojati na leto,
dve in celo pet let ječe ali odganjati
v koncentracijska taborišča.

Nastalo je stanje, ki ga na Duna-
ju označujejo s tem izrekom: »V
Avstriji obstojata dve stranki, ki se
med seboj bojujeta: vlada in ljud-
stvo.«

Situacija postaja tudi zaradi te-
ga težavnejša, ker avstrijsko ljud-
stvo, ki ga tlačijo klerikalci, čuti v
tem nekakšno zadoščenje, ker Hit-
ler v Nemčiji vodi boj proti cerkvi.
Prezira se pri tem jako lahko nevar-
nost, ki zaradi tega nastane, če si
delavstvo reče: Vse kar nam bi Hit-
ler mogel vzeti, nam je že vzela av-
strijska diktatura jezuitov; vse, za
kar bi nas mogel oropati Hitler, nas
je že oropala klerikalna diktatura;
vsa preganjanja, ki bi nam grozila
od Hitlerja, nam jih je že naprtil

Politična moč in strokovne organizacije

Pogostoma se dogaja, da laiki
govore o politični socialistični stran-
ki ali delavskem političnem gibanju
ter skušajo dokazovati, da sta poli-
tično in strokovno gibanje skoraj
dve diametralno nasprotni gibanji,
ki nimata prav nič skupnega. Mi
smo že ponovno poudarili, da sta
obe gibanji predvsem delavski, gi-
banji delavskega razreda, sta, ki
imata sporeden in v bistvu enak na-
men,

dvigniti socialni položaj delav- skega razreda,

to je, popraviti družabne krivice in
ustvariti novo družbo. Ta cilj je
skupen obema gibanjima.

Obema gibanjima je torej namen
boj za boljše gospodarske, politične
in kulturne razmere delavstva. Se-
veda se ta boj vrši na najrazličnej-
ših področjih, kakor se v njih raz-
vija tudi splošno socialno življenje.

Delavstvo se mora združevati,
če hoče priti do veljave in vpliva.
Število pristašev je v boju važno.
Izpočetka današnjega gibanja so
imenovali delavsko gibanje pristaše
samopomoči. Ti niso mislili na poli-
tično udejstvovanje, pač pa so pri-
čakovali rešitev od zadružništva in
pomožnih blagajn. Tedaj se je ogle-
sil Ferdinand Lassalle ter zaklical
delavstvu, da si mora pač osvojiti
politično oblast, če hoče izvojevati
svoje gospodarske zahteve. Od ta-
krat je velika večina delavstva pre-
pričana, da se mora vršiti kulturni in
osvobodilni boj proletarijata tako

na političnem kakor na gospodar-
skem polju, s političnimi strankami
in strokovnimi organizacijami. Poz-
neje se je pojavilo sicer v roman-
skih deželah neresno mnenje, da se
naj vrši boj delavstva le potom stro-
kovnih organizacij, ne pa tudi po-
tom političnih. Po svetovni vojni pa
je po vseh deželah zopet zmagala
nemiljiva resnica, da je politični
boj prav tako važen kakor strokov-
ni.

Evropska kapitalistična zakono-
daja je sicer razmejila na dva dela
politično in strokovno delovanje, da
lažje obvlada delavsko gibanje in ga
ovira v delovanju. S to zakonodajo
so pa napravljene le umetne meje
med strokovnim in političnim delav-
skim gibanjem, ki jih v praktičnem
življenju ni. Tudi kapitalistične or-
ganizacije, zbornice, trusti in karteli
so navidez le gospodarske, vendar
pa s svojim vplivom izrecno dirigi-
rajo politično ravnanje v javnem
življenju. Ni jim treba niti koncesije
za politično stranko, ker lahko brez
nje vplivajo na svoje predstavnike
na merodajnih mestih.

Vpliv na zakonodajo in upravo države,

od katerega je odvisna svoboda dr-
žavljanov in tudi delovne in živ-
ljenjske razmere, je politični postat
delavstva. Zaradi tega strokov-
nim organizacijam ne more biti vse-
eno, kakšen političen vpliv ima de-
lavstvo v državi in so zaradi tega
prisiljene, da se oklepajo politične

smeri socialistične, ki je enako raz-
redna kakor one same. Le tako raz-
redno gibanje more podpirati v po-
litičnem vrvenju stremjenja stro-
kovnih organizacij socialnopolitič-
nega in krušnega značaja.

Ne sme pa nas motiti, če posa-
mezne države skušajo bolj in bolj
vplivati na gospodarstvo v družbi.
To delajo v nujni sili in pomeni vsaj
zaenkrat le prehod od okorelega li-
beralizma k manjšim socialnim kon-
cesijam. Živimo še v privatnokapi-
talistični družbi, v kateri države ob
delavskem vplivu sicer dajo social-
ne koncesije, da omilijo pritisk na
krivično družbo in družabni sistem.
Po današnji zakonodaji je pa pravi-
ca države le minimalna. Država ne
more niti prisiliti delodajalcev, da bi
ob dobri konjunkturi bolje plačevali
svoje delavstvo.

Iz tega kar najbolj jasno sledi, da se mora delavstvo boriti samo za svoje pravice.

Tu pa ne zadostuje le boj za social-
ne zadeve, marveč je prav tako po-
treben boj za politično svobodo in
politično zaščito ali enakopravnost.
Kaj naj pomeni nezakonitost kolek-
tivnih pogodb ali prepoved stavke v
delavskih bojih! Delavstvo mora
zahtevati zase iste svoboščine kakor
jih imajo kapitalisti. V ta namen je
potreben boj na celi črti:

na politični in gospodarski.

Sramežljivi izgovor, da strokovni-
čar ne potrebuje političnega boja,
je le znak nejasnosti, slabosti ali ce-
lo demagogije.

Nemčija sili na Balkan

Gospodarsko glasilo nemških fa-
šistov, kakor poroča »Tr. L.«, se sil-
no zanima za balkanske rude. Nem-
čija se jako zanima za rude na Bal-
kanu. Pridobila je nedavno antimon-
ske rudnike v Krupi. Nedavno so bi-
la odkrita blizu Lulije bogata leži-
šča bakrene rude, ki ne zastajajo
za borskimi. Nemcem je posebno
neprijetno, da so dobili Angleži kon-
cesije za izkoriščanje številnih svin-
čenih rudnikov.

V Bolgariji se Nemčija zanima

za bakrene rudnike, toda tudi tam
so že angažirani čehoslovaški, bel-
gijski in švicarski kapitali.

V Grčiji je Nemčija investirala
velik kapital v rudnikih boksita. An-
glija in Švedija pa izkoriščata tam
železne rudnike.

Albanija je bogata železa in ba-
kra, kjer gospodari Italija.

Nemško časopisje pravi, da je
Nemčija opravičena do teh surovin,
ker nima kolonij in želi z Balkanom
gospodarske stike.

Pomirjenje med državami

Ameriški državni tajnik Hull je
stavil predlog, da naj bi se medna-
rodni spori reševali mirno. Doslej je
odgovorilo 37 držav, ki se načelno
strinjajo s predlogom. Odgovorila
na predlog še niso Italija, Nemčija,
Japonska, Kitajska in Španija.

mož Vatikana, kancler Sušnik. Nič
ne izgubimo, če zamenjamo gospod-
stvo italijanskoavstrijskega z nem-
škim fašizmom. Vsaj bo nas Hitler
maščeval s tem, da spravi klerikal-
ce na kolena.

In Vatikan tudi.

Tak duh in duševno razpolože-
nje nastaja v Avstriji. Kancler Suš-
nik naj bi razmišljal o tem.

—:—

Predlog je v zvezi z amerikan-
sko inicijativo glede sklicanja sve-
tovalne konference za razorožitev in
pomirjevanje.

Vladna kriza v Rumuniji?

Že dalje časa poročajo listi, da
se nahaja rumunska vlada pred kri-
zo. V Rumuniji so nekateri politiki
želeli zblizanje z Nemčijo, kar bi
znatno vplivalo na trdnost male an-
tante. Sedaj pa poročajo, da se je
kralj izrekel za francosko orientaci-
jo in podpiranje Društva narodov.
Zaradi te preorientacije so izpre-
membe v vladi verjetne.

Vojna med Kitajsko in Japonsko

Kakor smo že poročali, se je na
danljnem Vzhodu pričela vojna brez
vojne napovedi. Po zadnjih poroči-
lih je prišlo zopet do večjih spopa-
dov med obema armadama, zlasti so
bili srditi boji pri Čenghokeju. Kitaj-
ska armada se zbira ob železniški
progi Nankov—Kalgan, kjer kitaj-
ski zid zapira cesto na sedlu Nanko-
vu. Civilno prebivalstvo zapuša v
teh okrajih svoje domove in beži v
zaledje.

Japonski imperijalizem se hoče
za vsako ceno polastiti kitajskega
ozemlja in zavzeti vsaj nekaj pro-
vinc, kjer se nahajajo bogate rude.
Opaža se pa, da se bo Japoncem to
pot hrabro postavila v bran kitajska
armada, ki jo bo podpirala Rusija
in najbrž še nekatere druge velesile.

Francija se tudi pogaja z Italijo

Francija je stavila Italiji razne
pogoje za sporazum. Tako: zapusti-
ti mora balearske otoke, ki jih je za-
sedla, zagotoviti mora Franciji in
Angliji svobodo v Sredozemskem
morju, obnoviti se mora pogodba
glede Tumsa in Sahare ter ustaviti
propagando med Arabci. Italija mo-
ra pokazati razumevanje za franco-
ske interese v Abesiniji.

Novi upori v francovi armadi

Kakor poročajo iz Madrida, vlada v Francovi armadi velika nezadovoljnost. V poslednjem času se vojaški upori ponavljajo. Tako je te dni prišlo v Malagi do krvavih spopadov med domačimi vojaki in prostovoljci. V tem spopadu je bilo ubitih in ranjenih več vojakov in nekaj italijanskih oficirjev. Kmalu na to so aretirali 30 španskih oficirjev, katere je poveljnik degradiral, nakar so bili vsi ustreljeni.

Poročila pravijo, da se slični boji vršijo tudi po drugih krajih med oficirji Francove armade. V zvezi s temi spopadi sta bila ustreljena tudi dva nemška oficirja in en višji poveljnik.

Katalonska vojska aktivna

Madridskemu poveljniku Miaji in generalu Pozasu se je posrečilo pripraviti Katalonce do tega, da se aktivno udeležijo vojne proti upornikom. Katalonska vojska bo štela nad 120.000 mož same domače vojske. Prvi zbor te vojske bo operiral vzhodno od Teruela, drugi proti Saragossi in tretji na fronti pri Huesci, da zavrne upornike, ki so hoteli prodirati na aragonski fronti ter zasedati mejo med Katalonijo in Francijo na severu.

Pri Teruelu so hoteli uporniki pretrgati zvezo med Madridom in Valencijo, kar pa bodo preprečile nove katalonske čete.

Španska jeza Italije na Nemčiji

V Italiji se pritožujejo, da je bil večji del rud iz Španije dodeljen Nemčiji, dočim dobi Italija le malenkost. Italijanski listi že groze, da

se Mussolini povrne na Brenner, to je, da prične nastopati proti Nemčiji.

Generalu Francu primanjkuje denarnih sredstev

Španski nacistični armadi primanjkuje denarnih sredstev, zato je izdal Franco uredbo, da vojska preišče privatna stanovanja. Denar morajo zapleniti, posestnike, pri katerih bodo našli zadržana denarna sredstva pa zapreti.

Napad na Carabanchel odbit

Pri odseku Carabanchel ob cesti v Eštremauro so republikanske čete odbile napad nacistov na postojanke pri Casa Blanca. Fašisti so skušali prodreti in so zlasti porabljali ročne granate. Po kratkem krvavem boju pa so se morali zopet umakniti. Na bojišču so pustili nad 200 mrtvih.

Priprave za nove ofenzive

Na vseh frontah je zadnje dni po-

Španska rdeča nevarnost — kovine

ki si jih želi nemški fašizem

Mednarodni fašizem je podpiral Franca. Pripravil je tudi upor generalov. O tem ni dvoma. Toda nas zanimajo razlogi, zakaj je tako delal. Ali je morda vzrok enako gledanje na svet? Morda ista ideologija? Ali so morda vzrok računi?

Poglejmo! Nemčija uvaža surovine. Španija jih izvaža. Ali ni morda nemški fašizem računal s tem, ko je pošiljal Francu ljudi in orožje?

Tu priobčujemo tabelo. Prva kolona števil označuje letno produk-

stalo bolj mirno. Republikanci utrjujejo postojanke in se pripravljajo za nove ofenzive. Kakor poroča »Populaire«, je poslala Italija novo ojačenje Francovi armadi, radi česar se pričakuje, da bodo tudi fašisti kmalu pričeli z novo ofenzivo.

Francova letala bombardirajo tuje ladje

V sredo je neko letalo španskih fašistov bombardiralo angleško vojno ladjo »Foxhound«. Ali bodo Angleži še dolgo trpeli te provokacije.

Tudi v Španiji sežigajo knjige

Londonski delavski list »Daily Herald« poroča, da so fašisti v Bilbao sežgali na čast Ignacija Lojole, cele kupe knjig. Med njimi spise Charlesa Dickensa, Zole, Anatola Franca, Blanca Ibaneza in Karla Marksa. — Ne verujemo, da bi ta spravi dar zadoščal za storjeno zločinstvo.

cijo dotične rude v Španiji. Druga povprečni letni uvoz v Nemčijo. Vse računamo v tonah:

Cink	129.000	127.000
mangan	80.000	225.000
baker	381.000	325.000
železni sulfat	1.600.000	987.000
železna ruda	800.000	8.264.000

Po tem pregledu sodeč, ne verujemo v bratstvo idej španskega in nemškega fašizma. Vidimo samo račune. In ti so v korist Nemčiji.

gando za španske fašiste. »Populaire« zahteva, da vlada izvede enake ukrepe proti hitlerjanstvu kakor Anglija.

Predsednik poljske vlade Sladkowski je obiskal Francijo. Baj je obsik zasebnega značaja.

Pariško razstavo nameravajo pomeravajo podaljšati.

Zunanji minister Anglije Eden namerava baje odstopiti. Kot njegov namestnik se imenuje državni podtajnik Vansittart.

Nemška tajna policija v Angliji. »Evening Standard« poroča, da ima Nemčija v Angliji 400 mož tajne policije, ki nadzira nemške emigrante v Angliji. V Angliji je okoli 20.000 Nemcev, od katerih jih je mnogo v službi nemškega fašizma. — Taka

Poljska prehaja v diktaturo?

Na kongresu legionarjev je govoril maršal Smigly-Rydz. Kazal je na zmešnjave po svetu ter poudaril, da mora Poljska imeti močno armado. Potrebno pa je tudi, da vlada v notranjem delu države red. Poljska mora izvežbati posebne skupine, ki bodo lahko nastopile na političnem

Novi parlamentari-zem v Bolgariji?

Parlamentarni režim v Bolgariji je bil ukinjen 19. maja 1934. Režim je razpustil tudi politične stranke, ki so prvotno ilegalno obstojale še dalje. Sčasoma so se tudi bivše politične stranke cepile v skupine kakor je to povsod običaj, kjer ni svobode in manjka ideologijam še konkretnega programa in načelnosti.

Slabost političnih strank se je pokazala pri občinskih volitvah marca meseca, ko so naročale volilcem, da oddajo neveljavne glasovnice, katerih je pa bilo oddanih le nekaj nad deset odstotkov.

Ta poraz političnih strank je opogumil Kiseivanovo vlado, da se je odločila za uvedbo parlamentarizma, ki bo prav posebne vrste.

Dosedanji parlament je imel na 20.000 prebivalcev enega poslanca. Novi parlament bo štel po sedanjem načrtu, ki še ni definitivno izdelan, le 150 poslancev. Od teh bo voljenih 120 po direktni, splošni in tajni volilni pravici, 30 pa jih bodo volile poklicne organizacije (delodajalcev?).

Poslanskih kandidatov ne bodo postavljale stranke, ker strank ni. Kandidat bo moral kandidirati sam in če bo dobil relativno večino (to je, največ glasov), bo izvoljen.

Izvoljen za poslanca bo smel biti samo kandidat, ki je pristojen in prebiva že več let v občini. Neka vest trdi tudi, da bo moral imeti kandidat za seboj večletno poslovanje občinskega predstojnika. S temi določbami se bo zlasti otežila kandidatura bivših politikov, ki večinoma stanujejo v večjih mestih, zlasti v Sofiji.

Volitev se kot kandidati ne bodo udeleževali člani vlade in državni uradniki.

V kakšnem razmerju bo vlada do novega parlamenta še ni definitivno določeno. Po ustavi je vlada odgovorna parlamentu. Pristašem »novega reda v državi« pa to razmerje ni všeč. Zaradi tega iščejo izhoda, kako bi zmanjšali avtoriteto parlamenta. Po njihovem mnenju naj bi vlada ne bila odgovorna novemu parlamentarizmu ter naj bi se parlament izpremenil in ponižal v »posvetovalni organ«. Ali bodo zaradi tega izpremenili ustavo z diktatom ali drugače, nam pokažejo prihodnji meseci.

vohunska služba, ki je razpredena po vseh državah, mora biti precej draga.

Doma in po svetu

Spor zaradi konkordata. Sveti sinod je sklenil, da obtoži krivce, ki so zagovarjali konkordat, pred cerkvenim sodiščem. Poznavalci cerkvenega prava pa trdijo, da bi obsodba ne bila zakonita niti po državnih niti po cerkveni ustavi. Po cerkveni ustavi se morejo obsoditi le pregreški zoper vero, cerkveni nauk in krščansko moralno. Zavzemanje za konkordat pa se ne more presojati po teh določbah. Cerkev bi morala obtožence tudi prej zaslišati. Razen tega zadeva ne spada v sveti sinod. Delovanje ministrov je pa urejeno z državno ustavo in je cerkvena intervencija v takih primerih nedopustna. Zato je ravnanje cerkve nezakonito in tudi protiustavno. (Po »Pr. Pr.«)

Konferenca banov iz cele države se je vršila te dni pod predsedstvom notranjega ministra dr. Korošca v Beogradu.

Občina Zidani most se imenuje odslej: Loka pri Zidanem mostu.

V Sofiji so te dni aretirali in odgnali v konfinacijo bivšega ministra in predsedn. Zemljoradniške stranke Gičeva. Aretacija se je izvršila na kolodvoru, ko je Gičev prispel iz Pariza, kamor je pred kratkim odpotoval in je vzbudila splošno ogorčenje.

Komisar Litvinov je prispel te dni na Dunaj, kjer se je nastanil v ruskem poslaništvu.

Josip Diner-Dénes umrl. V četrtek teden je v Parizu umrl socialni demokrat, publicist in politik Josip Diner-Dénes v 81. letu starosti v emigraciji. Pokojnik je bil sourednik ogrskega socialističnega glasila »Nepszava«. Po prevratu je bil državni tajnik v Karolyevi vladi ter je moral pozneje, kakor vsi drugi socialistični voditelji v emigracijo. Od tedaj je do svoje smrti živel v Parizu.

Tudi francoska vlada je izgnala te dni nemškega novinarja, ki je vodil v Franciji poročevalsko propa-

A. M. de Jong:

44

IZDAJA

Otroška leta Mereyntjeja Geysena

Tako je sedel na mali klopici pod jablano in ogledoval svoji mali ročici, ki sta mu počivali na kolenih in za kateri so prerokovale maščevanja željne tercijalke, da mu bosta odginli... ker je bil napravil tako velik, tako strašen greh...

Popolnoma brez teka je povžil masleni kruh, nato pa se je skril v samotni kotiček na zadnjem koncu vrta, skrbno se izogibajoč družine, v kateri bi se bil utegnil še izdati. Večerilo se je že nekoliko, tako dolgo je sedel tamkaj in lahna, mrzla megla je sedla na drevesa. Rumeni listi so v vrtincih padali počasi na zemljo in z nežnim šumom legali v rosno travo. Že tretje jabolko je z zamolklim udarcem padlo na mehko, prožno zemljo, vendar Mereyntje ni skočil, da bi jih pobral, kakor je to bila njegova pravica pri jabolkih, ki so se sami od sebe utrkali z drevesa. Nad vrtom je bil razlit zlatorumen sij, kot odsev v megli zahajajočega sonca. Redko kdaj je umiral dan tako žalostno in Mereyntje je občutil še večjo potrost v sebi.

Kaj le naj bo iz tega? ... Nikjer ni videl mali nepridiprav nobenega izhoda. Nikogar ni mogel vprašati. Niti očeta, niti matere. To bi ga izdalo in potem bi ga doletela usoda, kazen, sramota in ponižanje... Nikogar ni bilo, komur bi se bil lahko zaupal, in Mereyntje je dvomil, da bi imel korajžo, izpovedati se... četudi je moralo neminovno do tega priti!...

Nenadoma se je domislil, da bi stvar lahko povedal Vrču. On ne bi z nikomur o tem govoril in bi se prav gotovo ne hudoval nad svojim malim, grešnim tovarišem. In mogoče... Mogoče bi mu znal svetovati. Nejasna misel se je rodila v Mereyntjejevi glavi, da bi tak človek, ki ima toliko na vesti, utegnil biti v tako težavnem položaju, pa vendarle najboljši svetovalec. Razen tega ga je v tej domnevi potrjevalo tudi neomajno zaupanje, ki ga je gojil v molčečega in močnega tovariša, katerega še ni nikoli videl, da bi bil klonil pred kakšno težavo...

Olajšan vsled sklepa, ki ga je bil napravil, je skočil Mereyntje na noge in stekel do zadnjih vrat in skozi nje zavpil v vežo:

»Mati, jaz grem hitro še nekoliko k Vrču, da veste!«

»Pa ne ostani predolgo!« je odvrnila, toda Mereyntje je bil že okoli ogla, hitel je po cesti navzdol, bolj je letel, kot pa tekel, dokler ni ves zasoplen dosegel vrat svojega prijatelja.

Vrč je sedel pri mizi. Luč je gorela, na temni mizi je ležal njen odsev kot bi položil tja velik zlatnik. Divji lovec je vzel svojo dvocevko narezan in je čistil svetlikajoča se mala peresa in vijake z pooljeno cunjico. Ko so se odprla vrata, je prestal z delom in pogledal, kdo bi utegnil biti, videč svojega malega prijatelja, je rekel:

»Ah... Mereyntje!«

»Dober večer. Vrč!« je odzdravil Mereyntje; in ne da bi rekel besedo je splezal na stol poleg mize, se spustil na kolena, oprl s komolci na mizno ploščo in stisnil brado v objem svojih rok. Z navideznim zanimanjem je gledal na prste, ki so previdno in potrpežljivo gladili svetle dele lepe pušve. Med tem pa je iskal, kako bi začel pogovor o težavah, ki so ga tako neizrecno mučile in radi katerih je prišel semkaj, v nadi, da se bo našel kakšen izhod. Med tem so njegove nemirne oči odkrile čuden nož, ki je služil Vrču najbrž kot zatičnik.

(Dalje prihodnjič.)

Iz naših krajev

Hrastnik

Proslava 30letnice obstoja strokovne organizacije »Zveze rudarjev Jugoslavije«, podr. v Hrastniku bo, kot smo že poročali v nedeljo, dne 15. avgusta na prostoru pri Delavskem domu. Spored proslave je sledeči: 1. ob 5. uri zjutraj budnica; 2. ob 8. uri sprejem gostov na postaji pri vlakih; 3. ob 9.30 uri povorka iz postaje do Del. doma; 4. slavnostni govori; 5. razgled rudnika, nato kosilo ob 12. uri. — Popoldne: Ob 2. uri promenadni koncert hrastniške rudarske godbe na pihala. Po koncertu prosta zabava. Po dosedanjih prijavah bo sodelovalo 4—5 godb na pihala in več pevskih zborov »Vzajemnosti«. Prijavilo se je tudi že mnogo podružnic, ki bodo posetile našo prireditev. Zlasti pa vabimo vsa delavska kulturna društva in organizacije iz bližje okolice Hrastnika, da se te naše prireditve po možnosti udeležijo ter tako pripomorejo, da bo proslava čim lepše uspela. Družnost. Odbor.

Trbovlje

Mezno gibanje rudarjev. V petek, dne 10. t. m. so se vršili v Delavski zbornici v Ljubljani razgovori zastopnikov strokovnih organizacij in načelstva II. skupine glede meznih zahtev delavstva pri TPD.

Iz seje podružnice ZRJ Trbovlje. V nedeljo, dne 8. t. m. se je vršila seja tukajšnje podružnice ZRJ, na kateri je bilo sprejetih zopet 12 novih članov. Odobrilo se je postopanje predsednika, ki je takoj, ko je zvedel za nepošteno manipulacijo Hrušvarja črtal iz članskega seznama. Nadalje se je sklenilo, da prevzame podružnica 50 znakov za proslavo 30-letnice obstoja strokovne organizacije v Hrastniku in izvede dobro agitacijo za udeležbo članstva na tej proslavi. Sklenilo se je tudi, da se naroči ZRJ v Zagorju, da pospeši razgovore glede meznega gibanja rudarjev TPD.

Slabe razmere na tukajšnji pošti. Pred enim letom se je tukajšnja pošta I nastanila v novi zgradbi. Poprej se je nahajala v majhnem prizidku zraven rudniškega konzuma, kateri prostori sploh niso odgovarjali. Pričakovalo se je, da bo v novi zgradbi tudi več prostora za stranke, kakor v prejšnjih lokalih. To pričakovanje pa se ni uresničilo. V novih prostorih je na razpolago za številne stranke samo ozek hodnik. Posebno trenje je ob plačilnih dneh, ko je naval strank tako velik, da se ne more nikdo niti podpisati. Čudno je, da se tako malo gleda na udobnost strank in to pri pošti, kjer se vplačujejo težki milijoni industrijskega, zavarovalnega in delavskega denarja. Tudi poštni voz s svojo klaverno obliko je samo v napotje številnim motornim vozilom in izgleda, kakor v prejšnjih stoletjih, ko je še trobil poštni rog.

Zagorje ob Savi

Vrtno veselico priredi Delavsko kulturno društvo »Naprej« v nedeljo, dne 15. avgusta na vrtu Zadržnega doma na Lokah spojeno z ribolovom, plesom itd. Začetek ob 16. (4.) uri popoldan. Igrala bo rudarska godba. Čisti dobiček je namenjen za nabavo društvenih potrebščin. Vljudo vabimo vse prijatelje delavstva in sorodna društva, da se prireditve udeležijo.

Vsled nepredvidenih tehničnih zaprek se za dne 15. t. m. razpisani športni dan SK »Zagorje« preloži. — Odbor.

Kranj

Odtegotanje hranarine za čas bolezni pri »Jugočeški«. Nekateri, radi stavke odpuščeni delavci so od »Jugočeške« zahtevali plačilo mezde za čas, ko so bili bolni. Pri razpravah o teh pravicah pred okrajnim sodiščem v Kranju je prišlo na dan, da »Jugočeška« sicer te mezde plačuje, prilaša si pa hranarine, ki jih prejmejo delavci od Okrožnega urada. Ker daje zakon delavcu za prvih 6 dni bolezni pravico do mezde od delodajalca in pravico do hranarine od OUZD, so s tem seveda delavci občutno oškodovani. »Jugočeška« se pa obogatuje z denarjem, ki pripada delavstvu. Sodišče je »Jugočeško« obsodilo na plačilo teh zneskov, vendar pa je ta sistem pri »Jugočeški« še vedno v veljavi. Zanimivo je tudi, da se je pri nekaterih tožnikih »Jugočeška« branila plačati mezdo za 6 dni bolezni iz razloga, ker so bili bolni več kot 6 dni, katero stališče pa je s sodbami najvišjega sodišča že zdavnaj ovrženo kot napačno. Na nevezdržnost tega stališča »Jugočeške« opozarjamo kranjsko delavstvo, da bo znalo v slučaju potrebe zastopati svoje pravice.

Sv. Lovrenc na Pohorju

Konec stavke lesnih delavcev. Lesni delavci pri tvrdki Lesnik Avgust so stopili dne 2. avgusta t. l. pod vodstvom »zelelih« v stavko, ki je te dni končala brez vsakega uspeha. Delodajalec je zagrozil, da bo odpustil vsakega delavca, ki se ne vrne nemudoma na delo, nakar so se delavci pričeli vračati v službo, ne da bi bili dosegli niti najmanjšega izboljšanja svojega izredno mizernega položaja. Ko dobimo bolj natančna poročila, bomo o tej stavki še poročali. — Te stavke niso vodili morda marksisti, zato smo radovedni, kaj bodo ukrenili to pot klerikalni gospodje in »Slovenec«, da pridejo dečavci do svojih pravic?

V NEDELJO, 15. AVGUSTA 1937

MLADINSKI DAN

Delavskega kulturnega društva »Vzajemnost« podružnica v Studencih pri Mariboru

SPORED: Dopoldan: Prodaja cvetic, ob pol 11. do 12. ure koncert železničarske godbe pod vodstvom kapelnika M. Schönherrja. Popoldne: Povorka ob 14. (2.) uri izpred gostilne Majhenič na vrt gostilne Mraz. Nato nastop pevskih, godbenih in športnih društev. — Po sporedu prosta zabava. V slučaju slabega vremena se bo prireditev vršila prihodnjo nedeljo

Maribor

Tako postopajo z delavci. Čitatelji »Delavske Politike« se gotovo še spominjajo, da je šele pred kratkim bil objavljen dopis, kako nek predpostavljani šikanira delavce v tovarni Doctor in drug. Ta praksa še ni ponehala. V nekem oddelku na čuden način delijo material med delavke. Tako se zatrjuje, da dobijo delavke, katerim je ljubi bog podal lep obraz in vitko postavbo, dober material, delavke, ki pa niso bile obdarjene z lepoto, pa četudi so dobro kvalificirane delovne moči, pa baže dobijo deljen slabši material. Če pa katera izmed zaposlanih delavk dobi pomotoma nekaj tudi dober material, se ji kljub temu skuša osporovati premijo, ki jo je dosegla. Ako se tem metodam upre, sledi po navadi 14-dnevna odpoved in odpust iz službe. Tako postopajo nekateri inozemski predstavitelji, ki menda smatrajo tukajšnje delavce za manjvredne ljudi. Prizadetemu gospodu povemo, da je lok že silno napet! — Delavke in delavci, kedar boste prišli do spoznanja, da boste take krivice odpravili edino le strnjeni v močni svobodni strokovni organizaciji. Opazovalec.

Seja mariborskega občinskega sveta se bo vršila v petek, dne 20. t. m. v mestni posvetovalnici.

Nov paviljon tukajšnje Splošne bolnice je bil te dni končno dograjen. V novih prostorih bo prostora za okrog 200 postelj. Stavbeni stroški znašajo 6,5 milijonov dinarjev. Čez zimo se bo nova zgradba osu-

šila in bodo posamezni oddelki pričeli posloovati v novih lokalih šele spomladi.

Slomškova zlata ura je bila minulo nedeljo ukradena iz mestnega muzeja. Krivce iščejo.

Mestno poglavarstvo razglašča. Dne 8. avg. 1937 je pri konjaču poginil na steklini pes iz Rajčeve ulice št. 6, ki je ugriznil 3 osebe. Vsled te ponovne pojave stekline se meščanstvo opozarja, da se bo predpise strogega pasjega zapora strogo nadziralo in kršenja najstrožje kaznovalo.

»Sen kresne noči«. Na splošno željo se bo ta krasno uspela predstava ponovila v soboto in nedeljo dne 14. in 15. avgusta ob 20. uri v mestnem parku. Da bo obisk možen najširšim slojem, so se cene globoko znižale in sicer stojišča Din 4, sedeži od Din 8 do 20. Na to se opozarja zlasti tudi podeželsko občinstvo. Skupinam, ki se bodo javile do petka na naslov Jadranske straže, Maribor, damo še izreden popust od 10 odst. na vstopnino. Naj noben ne zamudi prilike ogledati si te klasične predstave velikega Šekspirja v prevodu našega velikega pesnika Otona Zupančiča. Predprodaja vstopnic dnevno pri Jadranski straži, Gregorčičeva 26, tel. 29-70.

I. kolesarsko društvo tekstilnih delavcev, sedež Maribor priredi v nedeljo, dne 15. t. m. v gostilni »Račič« preje Anderle v Radvanju veliko vrtno veselico z raznimi zabavami. Svira godba tekstilnih delavcev. Začetek ob 15. uri. Vstop prost.

Celle

Smrtna nesreča na električnem vozu. Pri mestni elektrarni uslužbeni elektromonter Mohor Hrastnik, je preteklo sredo pripravil nov vod za graditelja zgradbe »Salezijanskega doma« v Gaberju. Pri delu pa se mu je lestva, na kateri je stal, premaknila, vsled česar je omahnil na električni vod visoke napetosti. Ker ni bilo v bližini delavcev, je prišla pomoč prepozno, kar je bilo glavni vzrok tragične smrti splošno priljubljenega monterja. — Delni vzrok težke nesreče je tudi, ker je imel pokojni pri elektrarni, kjer je bil uslužben slabo plačo, ter je bil primoran radi tega iskati še postranskega zaslužka in je bil ravno te dni posebno izmučen, vršil težko in odgovorno službo tudi na celiskem razstavnem prostoru. Pokojni je bil sin bivšega socialističnega župana S. Hrastnika, Pokojnemu Hrastniku želimo kot dobremu in zvestemu članu delavskega športnega kluba SK Olimp, mir in pokoj, preostalam pa izrekamo tem potom naše iskreno sožalje.

Guštanj

Prireditev »Vzajemnosti«. V nedeljo, dne 15. t. m. priredi »Vzajemnost« Guštanj svojo prvo vrtno veselico z bogatim srečolovom in nastopom pevskih društev. Nastopi pevsko društvo »Vzajemnost« Ruše pod vodstvom pevovodje s. Janko Fričeka, pevsko društvo »Cankar« Šoštanj, »Vzajemnost« Velenje in pevsko društvo »Vzajemnost« Guštanj, pevovodja s. Viktor Krivec. Program je sledeči: Pri jutranjem vaku sprejem gostov, od 14. do 16. ure nastop pevskih društev, po 16. uri prosta zabava, srečolov i. t. d. Za točno in solidno postrežbo je priskrbljeno. Vabimo sodruge in sodružice in vso delavstvo naklonjeno javnost, da prireditve v polnem številu posetijo. — Odbor.

Mežiška dolina

Protituberkulozna liga za gornjo mežiško dolino v Črni razglašča, da se zaradi splošnih popravil v bolnici bratovske skladnice v Črni do preklica ne bodo vršile preiskave v protituberkuloznem dispanzerju. Za izredno nujne slučaje se bodo vršile rentgenske preiskave do preklica vsak delavnik od 11. do 12. ure. Obnovitev preiskav v dispanzerju bo pravočasno razglašena.

Pobrežje pri Mariboru

Pri padcu s kolesa se je te dni težko ponesrečil s. Karbun Franjo. Pretresel si je možgane in se nahaja v zdravniški oskrbi v mariborski Splošni bolnici. Vrlemu sodruhu želimo skorajšnje okrevanje.

Razvanje

Prostovoljna gasilska četa Razvanje priredi v nedeljo, dne 15. avgusta na vrtu g. Pukelna v Razvanju veliko gasilsko tombolo z 16. tomboli.

Pomagaj svojemu otroku, da ohrani kolikor moč goče dolgo prve zobe!

SARGOV

KALODONT

PROTI ZOBNEMU KAMNU

Demokratska počastitev Nürnberga?

Letos se bo vršil kongres nemške fašistične stranke v Nürnbergu od 6. do 13. septembra 1937. Kongres dela sedaj skrbi angleški in francoski vladi, ki doslej, kakor tudi Zedinjene države, nista pošiljali svojih diplomatičnih zastopnikov na kongrese nemškega fašizma. Letos bo menda dosežen kompromis med nemškim režimo in obema vladama ter bosta angleška in francoska vlada dovolili, da smeta njiju poslanika prisostvovati kongresu en dan. Zedinjene države pa tudi letos ne pošljejo svojega zastopnika na kongres. — To je na eni strani politika zbliževanja, na drugi strani pa tudi reklama za fašizem.

Nabirajte člane

za Cankarjevo družbo. Za 20 Din dobi vsak član 4 lepe knjige.

Borba rudarja za siromašno pravico pred sodiščem

(Odločbe sreskega in okrožnega kot rekurznega sodišča.)

Rudar iz Trbovelj je tožil nekega dolžnika pred sodiščem v Litiji in prosil na podlagi ubožnega spričevala za podelitev siromaške pravice pri sodišču, tako da mu ne bi bilo treba plačati kolekov in da bi mu imenovali tudi uradnega zastopnika v smislu zakonitih predpisov. Stanuje namreč izven območja sreskega sodišča v Litiji.

Sresko sodišče pa je predlog rudarja s sklepom P 231-37 sledeče zavrnilo:

»Ker že iz navedb potrdila občine Trbovlje o imovinskem stanju izhaja, da je tožnik (rudar) sicer oženjen, vendar brez otrok, da ima brezplačno stanovanje in kot rudar pri TPD Din 300 do 400 zaslužka 14-dnevno, je smatrati — tožnik ima po podatkih potrdila o imovinskem stanju tudi prosto kurjavo — v smislu § 164 c. p. p., da je tožnik v stanu (!) kriti sorazmerno male pravne stroške brez škode za zasilno vzdrževanje sebe in rodbine.«

Rekurzno sodišče ugodilo pritožbi

Proti temu sklepu je vložil rudar rekurz na okrožno kot rekurzno sodišče v Ljubljani, ki je rekurzu ugodilo in tožniku podelilo pravico revnih iz sledečih razlogov:

»Rekurent (rudar) zasluži po Din 300 do 400 na 14 dni, t. j. Din 600 do 800 mesečno, povprečno Din 700 mesečno poleg brezplačnega rudniškega stanovanja in kurjave. Ker ima skrbeti za ženo, odpade na vsakega po Din 350 za hrano, obleko in vse druge potrebščine. Pri tem mesečnem dohodku je položaj že tak, da se mora reči, da rekurent ne zmore pravih stroškov

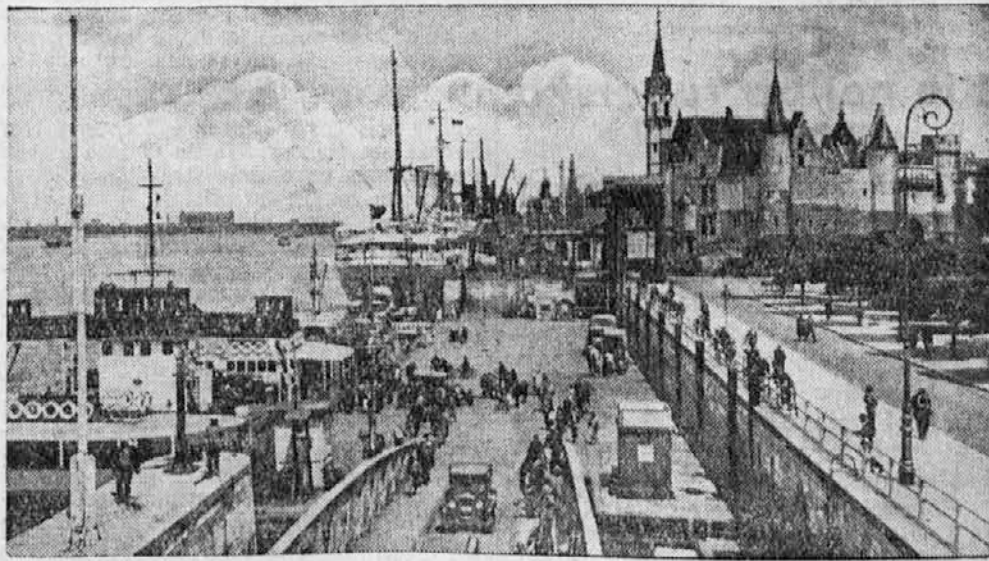
brez škode za nujno preživljanje, četudi bi moral plačati trenutno objektivno vzeto sicer majhen znesek na taksah, kateri znesek pa je za rekurentove razmere velik. Rekuru je bilo zato ugoditi že na podlagi predloženega ubožnega spričevala, ne da bi bilo potrebno ugotavljati še nadaljne okolnosti, ki jih navaja tožnik v rekurzu.

Rekurzne stroške trpi rekurent (rudar)«.

In nauk iz tega?

Ubogi rudar je sicer potom pritožbe dosegel pravico, a ima vseeno škodo. Trpeti mora sam stroške rekurza, čeprav ni ničesar zakrivil. Saj že poština (priporočeno) znaša Din 5. Naravno, da rudar ne zna delati sam rekurza in si mora radi tega najemati odvetnika. Čeprav je tožnik zavezan plačati stroške rekurza, ni bilo bi želeli, da izda predsedstvo Apelacijskega sodišča podrejenim sodiščem tozadevna potrebna navodila, da bo postopanje napram delavstvu zlasti v skladu z voljo in nalogami jugoslovanske socialne zakonodaje, in sicer ne samo pri podeljevanju siromaške pravice. — Tudi bi bilo želeli, da bo slovenščina sodnih odločb lažja, — tudi ljudstvu razumljiva. Dr. A. R.

All si že poravnal naročnino? Ako še ne, stori takoj svojo dolžnost!

Antwerpen, del starega pristanišča, pozorišče III. Mednarodne Delavske Olimpijade.

Ne bo Vam žal: Prej nego
kupite blago za obleke, ko-
stume in plašče, obiščite

ČEŠKI MAGAZIN

kjer dobite blago neverjetno poceni. Krojaške potrebščine!!!!

Maribor, Ul. 10. oktobra

Prodaja na drobno
in na veliko

Delajo dobičke — pa ne plačajo davka

Cela vrsta velepodjetij, ki izkoriščajo naša zemeljska bogastva.

V naši državi se je uvedla praksa, da inozemska podjetja, ki izkoriščajo naše zemeljske zaklade, dobe, če ne drugače, pa na podlagi posebnega zakona — davčno prostost. Je to neka posebnost, ki jo druge države ne dovolijo niti lastnemu kapitalu. Velepodjetja, ki uživajo take predprave pred vsemi ostalimi državljani navaja v svoji knjigi »Davčne oprostitve in olajšave« zas. docent dr. Murko; ta podjetja so:

Tvornica aluminija, Francoska družba tuniških fosfatov v zvezi z družbo Dalmatienne (pavšalna obdavčba za 50 let), Francoska gradbena družba Batignolles (melioracije okrog Pančeva). Siemens Bauunion in Deutsches Konsortium (pančevski most). D. d. avijatičnih delavnic Breguet (izdelovanje zrakoplovov), Francoska družba Batignolles in Gutehoffnungshütte (zemunski most), Putnik (pogojna oprostitve, odvisna od maksima plačane dividende, ugodnost postopno pada). — Rudniki: Trepča Mines, Zletovo Mines, Novo Brdo Mines, Belasica Mines, Kopar-nik Mines, Brskovo Mines, Rudnica

Mines (vsa podjetja oproščena dopolnilnega davka k družbenemu davku, samoupravne doklade maksimirane na 10, oz. 20%). Losinger & Co., Bern (gradnja železnice Požarevac-Kučevo), Petrovac-Žaguvica-meja, oprostitev vseh državnih in samoupravnih davkov, doklad, trošarin in carin). Batignolles (gradba železnice Kuršumlja-Priština, Belgrad-Pančevo, oproščena tudi državnih in samoupravnih trošarin od predmetov za pogon strojev in sicer, če jih kupi v državi neposredno od producenta). Tvrdka Edmund Boyer iz Angersa (gradnja železnice, oproščena tudi monopolske takse za nekatere predmete državnega monopola). Evropska družba za hipotekarni kredit v Parizu (gradnja železnice Veles-Prilep), Borski rudniki bakra.

K tem pride še iz najnovejšega časa »Višegradska industrija« (Višegrad), ki jo vodi inž. Stanković. Tudi ta družba ne plača ne državnih ne banovinskih in ne občinskih davkov, niti trošarine na tok in nobene carine na uvoženo blago.

Napredek norveških strokovnih organizacij

248.780 članov

O Norvegiji smo že večkrat poročali. Tam je doma ljudska demokracija, ki sloni na delavskem socialističnem gibanju in kmetiški zvezi. To je naravna zveza, ki je sposobna, da ohrani v državi tudi politični vpliv.

Kako blagodejno ta zveza vpliva, kaže zlasti okrepitev svobodnih delavskih strokovnih organizacij.

V mali Norvegiji se nahajajo strokovne organizacije v ofenzivi, kar jim zlasti olajšuje zveza s kmetiškim gibanjem. V letu 1935 so strokovne organizacije izvedle mnogo tarifnih gibanj in več gibanj za druga izboljšanja delovnih pogojev. Zlasti so strokovne organizacije poskrbele za izboljšanje delovnih pogojev mladinskih delavcev, kar je tudi po našem mnenju važno z ozirom na prijetnost mladih delavcev k sodelovanju.

Strokovne organizacije niso samo s svojim delovanjem pridobile na moralni moči, marveč se je organizacija tudi številčno okrepila.

Norveške strokovne organizacije so šle konec decembra 1935 skupaj 224.340 članov, ter so v letu 1935 pridobile 51.880 novih članov. Po podatkih iz leta 1936 pa so norveške strokovne organizacije v prvem polletju narasle na 237.614 članov, torej so že 1936 pridobile zopet 13.274 novih članov. Temu zdravemu organizmu pa še lahko prištevamo organizirane nezaposlene delavce, ki štejejo 11.166 članov. Norveška zveza strokovnih organizacij šteje torej v celoti 248.780 članov.

Če primerjamo Norveško, ki ima komaj četrtino prebivalstva naše države, so te organizacije naravnost ponos norveškega delavskega gibanja.

Nemčija in Anglija sta si v laseh

Najnovejši spor med Anglijo in Nemčijo je nastal zaradi izгона časnikarjev. Anglija je izgnala nekaj nemških časnikarjev, ker so se politično udeleževali. Nemčija je nato izgnala angleškega »Timesovega« dopisnika, ki ni nič zakrivil in je v Nemčiji že 12 let. Zaradi tega je nastalo v Angliji silno razburjenje. Angleži groze, da bodo izgnali vseh 80 nemških dopisnikov iz države, potem pa naj izžene Nemčija 15 angleških, če hoče. Nemški tisk pa opravičuje svoj korak s tem, da dopisniki pobirajo razne čenče in jih širijo v inozemstvu. Spor se bo poravnal z — diplomatično akcijo.

Kje naj bo rudarsko vseučilišče?

Združenje ljubljanskih inženjerjev rudarske in topilniške stroke je sklenilo predlagati, da se ljubljanski oddelek za rudarstvo razširi v fakulteto ljubljanskega vseučilišča. Zagrebški »Lloyd« oспорava ta predlog zaradi krajevnih razlogov ter pomanjkanja prostorov ter priporoča Sarajevo, ker se Sarajevo nahaja v ozemlju mnogovrstnih rudnikov ter tudi ne bo jezikovnih težkoč. V ta namen je treba prej izdelati pregled stanja dijakov in možnost razvoja nove fakultete.

Strokovni pokret

Stavbinci Maribor

Dne 5. t. m. se je vršil članski sestanek stavbinskega delavstva, na katerem je poročal delegat pods. uprave s. Hrovat o delovanju bivšega tajnika Serca, ki je poveril večjo vsoto podružničnega denarja. Vsi člani so ostro obsodili dejanje tega neproletarca. Ko je bila poverba že odkrita, so se pričele širiti govorice, da je nek gospod že preje zasačil Serca, ko je nameraval vložiti v pisarno neke nasprotnice organizacije. Čudno, da storila niso takoj razkrinkali. Meščansko časopisje se je podrobno bavilo s poverbo in skušalo prikazovati storilca kot nekakega voditelja socialistov. Mi ne kriemo zločincev in smo to že povdarili in bomo tudi v bodoče vsakega brezvestneža razkrinkali pred vsem delavstvom. Sprejeli smo tudi vse migljaje in zavijanje delavstvu nasprotnih časopisov z prozorno namero, da nam razbijejo udarno moč naših organizacij. Namen se ni posrečil. Udarci ni pogodil tega, kar so oni pričakovali. Vsi člani naše podružnice, ne le da so ostali zvesti svoji organizaciji, so sklenili, da bodo šli na delo za pridobivanje novih članov in da ne bodo mirovali poprej, predno ne bo poslednji stavbinski delavec v Mariboru član Saveza stavbincev. In da obljuba ni bila prazna, nam dokazujejo številni novi člani, ki so baš zadnje dni pristopili k organizaciji. Vsa čast zaupnikom in članom, ki so pravilno presodili položaj in šli na delo za organizacijo, v katero zrejo desetisoči stavbinskih delavcev z zaupanjem.

Zato sodrugi vsi na delo, da se čimprej uresniči naša obljuba. Stavbinski delavec. Odbor podružnice stavbinskih delavcev v Mariboru naznanja, da se bodo vršili vsako sredo redni zaupniški sestanki s pričetkom ob pol 7. uri v prostorih organizacije. Vabijo se vsi člani, ki imajo voljo po izobrazbi, da se teh sestankov poleg zaupnikov udeležujejo. Ker le v izobrazbi je moč in tudi končna rešitev proletarcev. — Družnost! Odbor.

Mladinski vestnik

Povojna mladina!

Od neštetihih problemov, s katerimi nas muči današnje življenje, je vsekakor eden od najvažnejših problemov današnje mladine. Zasedujemo tisk in najdemo včasih dolge članke, ki so polni kritike proti današnji mladini. Le redko kedaj se pojavi kakšen članek v bran onih, na katere človek gleda svet s pomilovanjem.

Zavedamo se, da smo mi ona generacija, ki je stopila v življenje v onem velikem svetovnem klanju. Vemo, da je v dneh našega detinstva tekla vroča kri in so grmele granate nad glavami naših očetov, mi smo se pa hranili s pokvarjeno koruzno moko in z ovsnim kruhom. Naši očetje so pisali našim materam dolga okrvavljena pisma, katerih mi še nismo znali čitati. Naše matere so navadno ob takšnih pismih jokale in padale v nezavest. Naši očetje so v teh težkih časih ležali v rovih in bolnicah in niso nič vedeli o nas. Prepuščeni smo bili samim sebi in blodili kakor izgubljene ovce skozi življenje.

... A tedaj so enega jesenskega dneva naši očetje prišli nazaj. Ali mnogo, mnogo družin jih ni sprejelo, ker jih sploh ni več bilo. Vračali so se iz bojišča. Bili so oslavljeni, fizično izčrpani, malarični, tuberkulozni in krvavi, brez noge, brez roke, slepi, bolehnii in polmrtni. Pripovedovali so nam o strahotah preteklih dni in smo te njihove govore pozorno poslušali in večkrat nam je bilo žal, zakaj se je to ravno njim pripetilo. Spominjamo se, ko so nam matere in babice pripovedovale krasne pravljice. In ko smo potem čuli strašne zgodbe z bujnih poljan, smo začeli sumiti. Ni nam bilo jasno, da poleg onih divnih pravljic iz do-

brlih starih časov, sploh morejo biti na svetu takšne grozote, strah in moralna propast, kakor je to bilo v onih žalostnih dneh, katere so doživljali naši stari... Žalostne pripovedke o mednarodnem klanju, izpopolnjene z grozo in strahom, so naredile iz nas črnogledce, ljudi brez volje in brez ciljev. Vse negativne strani življenja so stale pred nami ravno v tem času, ko smo mi vse utiske življenja upijali kakor strup. Da bi obup bil še večji, in da bi naša nlastnost bila popolnoma zastrupljena, se je javila v svetu takozvana svetovna kriza, ki se je zarila tudi v naša srca in vsekala smrtonosno rano našim idealom in vsej naši morali. Življenje je pred nas postavilo črno steklo, skozi katero gledamo v našo bodočnost.

Tukaj! Vi stari, vi idealni, tukaj vam je vzrok našega velikega zloma. Živimo v veku, ko je življenje tako žalostno, a borba za obstanek tako krčevito podla in težka. Vsa atmosfera okoli nas je mračna, polna trpljenja.

Ali smo mi krivi, da nam je vek, v katerem živimo zastrupil mladost in uničil srečo. Smo li mi krivi, da smo otroci onega stoletja, ki je rodilo katastrofalno desorientacijo med ljudmi in narodi?

Ne želimo si propasti! Tudi mi hočemo imeti ideale, za katere je vredno umirati, hočemo biti ljudje z dobrim značajem in srem. Vi starejši ne zavračajte naše dobre volje: s svojimi izkušnjami nam kažite pravo pot in nas sprejmite v svoje vrste, da se z vami skupno borimo za kruh, svobodo in mir, za boljšo bodočnost nas vseh!

P. S. — Ruše.

Delavski pravni svetovalec

Neplačana najemnina (Slovenjgradec)

Vprašanje: Imel sem v hiši najemnika, ki sem mu odpovedal za konec prejšnjega meseca, pa sem ga na prošnjo občine obdržal še nekaj dni v tekočem mesecu v stanovanju. Sedaj mi za ta čas ni plačal najemnine. Ali lahko terjam namesto njega občino? Ali mi je dolžan plačati najemnino za ves mesec, če ravno ni ves mesec stanoval v hiši?

Odgovor: Če občina ni prevzela obveze za plačilo najemnine, ne morete terjati najemnine od nje. Ako ste se pogodili, da ga bode obdržali v stanovanju le še nekaj dni, vam je dolžan plačati najemnino le za te dneve, ne pa za ves mesec.

Neresnična obdolžitev (Dunquerque)

Vprašanje: Zaposlen sem kot strojnik na ladji, večinoma v inozemstvu. Pred kratkim sem si v Antverpnu ogledal strojne naprave na neki ruski ladji, radi česar me je moj tovariš obdolžil, da sem protidržavni element, ter je uvedeno zoper mene postopanje pred sodiščem za zaščito države. Ali je bilo moje ravnanje pravilno? Kako naj se branim?

Odgovor: Ogled strojnih naprav na sovjetskem parobrodu še ne more pomeniti kake udeležbe pri komunistični propagandi radi česar Vas seveda tudi ne more obdolžiti po nobenem jugoslovanskem zakonu. Če je uvedeno zoper Vas že postopanje, poskusite s pričami dokazati, kaka je stvar v resnici bila. Zoper dotičnega, ki je ovadil, pa lahko predlagate, da se uvede kazensko postopanje radi lažne ovadbe.

Plačilo deleža pri Konzumnem društvu za Slovenijo (Sevnica)

Vprašanje: Bil sem član Konzumnega društva za Slovenijo v Ljubljani, vendar sem že dne 9. avg. 1931 prijavil svoj izstop. Vkljub temu me sedaj terjajo, da plačam manjkajoči delež v znesku Din 281.57. Ali upravičeno?

Odgovor: Preden ste Vi javili Vaš izstop, je bila že odpovedna doba v Konzumnem društvu podaljšana na 5 let, tako, da bi Vaša odpoved stopila v veljavo šele

leta 1936. Ker pa je društvo že prej prišlo v likvidacijo, ste kljub temu dolžni plačati še preostali delež, s katerim jamčite za društvene obveznosti.

Izstavitev (Sv. Lovrenc na Pohorju)

Vprašanje: Nek posestnik mi je v marcu obljubil, da me bo stalno zaposloval kot poljskega delavca. Dal mi je tudi stanovanje pri sebi in bi se najemnina odračunavala od mojega zaslužka. Ker mi je zlasti v zadnjem času dajal tako malo dela, da moj zaslužek ni zadoščal niti za plačilo najemnine, sem hodil delat tudi drugam, radi česar pa mi je sedaj moj delodajalec odpovedal ter zahteva od mene, da se takoj izselim iz stanovanja. Obenem mi grozi, da mi bo vzel vse pridelke s polja, ki sem ga jaz obdelal in ki sem ga tudi imel v zakupu. Kaj naj ukrenem?

Odgovor: Če vam je posestnik obljubil, da vas bo stalno zaposloval, vam mora odpovedati službeno razmerje na 14 dni. Šele potem lahko zahteva, da stanovanje izpraznite. Vaših pridelkov vam ne sme vzeti, če bi kljub temu to storil, ga lahko primete za odkodnino. Ako vas ni polno zaposlil, če ravno vam je to obljubil, lahko zahtevate od njega mezdo tudi za one dni, ko niste nikjer delali. Okolnost, da ste šli delat drugam, ko vam on ni dal dela, še ni vzrok za takojšnji odpust.

N. N. Maribor. Naš delavski pravni svetovalec odgovarja samo naročnikom. Sporočite nam Vaš polni naslov, nakar bomo odgovorili na vprašanje.

Poizkusni zračni napad na London. V Londonu so v torek zvečer izvedli poizkusni napad na London s 76 bombniki, katere je v manevrih preganjalo 220 lovskih letal. Zračni napadi so se ponavljali dva dni od 6. ure zvečer in pozno v noč.

Proda se hiša proti primerni odkupnini in obročnemu odplačevanju. — Maribor, Delavska ulica 65

KONZUMNO DRUŠTVO ZA MEŽIŠKO DOLINO

F. Z. Z. O. Z. v Prevaljah.

Poštni predal štev. 3.

Telefon interurban štev. 5.

Poštni čekovni račun 12.048.

Brzjav: Kodes Prevalje.

Osrednja pisarna in centralno skladišče v Prevaljah.

Podružnice:

Prevalje, Leše, Mežica, Črna I, Črna II, Sv. Helena, Guštanj, Muta, pekarna v Prevaljah ter 7 lastnih zadružnih domov v Mežiški dolini.

Zadruga nudi svojim članom vedno sveže blago po najnižjih cenah. Hranilne vloge sprejema centrala v Prevaljah in njene podružnice ter jih obrestuje po najvišji obrestni meri. Prodaja se le članom. Član društva lahko postane vsak. Delež znaša samo Din 100.—

Delavke, delavci, nameščenci, kmetje in obrtniki ter sploh vse delovno ljudstvo, kupujte življenjske potrebščine le v svojih zadružah!

V slogi je moč, v delu rešitev!